

C R O N I C A

CULTURAL

Conferències i altres activitats culturals

1 9 7 8

Durant el mes de novembre, dins els actes organitzats per l'Orfeó Vigatà amb motiu de les Noces de Platí, destacaren dos fets: un, l'acord de l'Ajuntament de nomenar fill il·lustre de Vic mossèn Miquel Rovira, que fou fundador i mestre director de l'entitat i de col·locar el seu retrat a la Galeria de vigatans il·lustres; l'altre, la concessió de la insígnia d'honor al Dr. Miquel S. Salarich, President del Patronat d'Estudis Ausonencs. Cal remarcar el parlament del bisbe de Girona, monsenyor Jaume Camprodon, que glossà la figura i l'obra de mossèn Miquel Rovira.

Sota el lema «Vic fa el pessebre i canta el Nadal», l'Agrupació de Pessebristes de Vic va celebrar la campanya nadalenca. Aquesta es va iniciar el dia 17 de desembre, al migdia, a la Sala de la Columna de l'Ajuntament amb el pregó de les festes, encomanat, aquest any, en la seva quarta emissió, a la professora de literatura catalana Maria-Mercè Miró i versà sobre la tradició del pessebre en les seves manifestacions artístiques i literàries, a través del temps, especialment a la Plana de Vic.

1 9 7 9

El dia 15 de febrer l'Agrupació Sardanista inaugurarà el programa oficial que, per celebrar les Noces d'Or, serà portat a terme en el transcurs de l'any. Destacà la dissertació del compositor i investigador mestre Lluís Albert, que va parlar de «L'evolució de la sardana i de la cobla des dels primers manuscrits del segle XVIII». L'acte tingué lloc a la Sala de la Columna.

El dia 12 de març, organitzat per l'Associació d'homes d'Empresa, el Dr. Magí Pont i Mestres exposà el tema «Reflexions sobre la nova fiscalitat», a la Sala d'actes del Banc Mercantil de Manresa.

Els dies 13, 14 i 15 de març, a l'Auditori Ramon d'Abadal de la Caixa d'Estalvis Comarcal de Manlleu, se celebraren sessions de Catequesi Bíblica, organitzades per les parròquies de la ciutat. El muntatge audiovisual i l'explicació històrico-arqueològica estigueren a càrrec dels Mns. Tarrés i Bastardas.

Els actes més destacats de les festes del Mercat del Ram —del 30 de març al 8 d'abril— foren el lliurament del Lloret al cronista vigatà Josep M.ª Solà i Sala, i el Pregó, documentat i intel·ligent estudi de l'historiador Antoni Pladevall i Font, president dels Amics de l'Art Romànic i professor d'Història Eclesiàstica de la Facultat de Teologia de Barcelona. Les

dues publicacions que aparegueren, «L'uca de Vic», nova i sucosa visió de la ciutat, escrita per Joan Sunyol i il·lustrada per Pilarín Bayés, i el Programa tradicional —que inclou col·laboracions de Marià Pérez-Terol, Joan Sunyol Genís, Esteve Busquets i Molas, Joaquim Segura Lamich, Ramon Febrer Musach, Josep M.ª Solà i Sala i Narcís Maymí Coroleu— són un reflex amable i atractiu del Vic actual.

El president de la Generalitat, honorable Josep Tarradellas, va designar els components de la Comissió Jurídica Assessora de la Generalitat, restablerta el 17 d'octubre passat. Un dels primers nomenats fou l'advocat vigatà Joan Anglada i Vilardebó, degà del Col·legi d'Advocats de Vic i Director de la Secció de Protecció de Monuments Verdaguersians del Patronat d'Estudis Ausonencs.

El dia 20 de maig va celebrar-se a Folgueroles la festa dedicada a Verdguer que enguany recordà, a més, al poeta Miquel Saperas, promotor i puntal de l'associació «Amics de Verdguer».

El dia 23, a la Biblioteca Jaume Balmes de Vic, dins els actes organitzats amb motiu de la festa del llibre, tingué lloc la conferència de Ricard Torrents, de l'Escola Universitària de Mestres, sobre «Verdguer i verdaguerisme».

El professor d'Història Antoni Pladevall va donar una conferència titulada «Els castells de la Plana» el dia 26 de maig, durant les festes d'Homenatge als nostres vells, a l'Auditori Ramon d'Abadal de la Caixa d'Estalvis de Manlleu.

La beatificació del P. Francesc Coll ha tingut una repercussió fonda a Vic, a través del centre d'ensenyament de les Germanes Dominiques. Sobretot destacaren, entre els actes celebrats, i des del punt de vista cultural, les conferències pronunciades pel P. Llorenç Galmés i Mas, biògraf del Pare Coll, el Dr. Antoni Pladevall, Mn. Ballarín, i el P. Josep M. Garganta, O.P. Aquests actes clogueren amb significat peculiar els darrers dies del mes de maig.

Llibres

1 9 7 8

Dins l'últim trimestre de l'any, cal destacar quatre publicacions: tres llibres i un article. En primer lloc un llibre important, la monografia *El monestir romànic de Santa Maria de l'Estany*, obra d'Antoni Pladevall i J. Vigué, publicada per edicions Artestudi. Ja dintre les festes nadalenques, fou presentat a Vic, per Segimon Serrallonga, el llibre de poemes *El desert constant*, del poeta manlleuenc Josep Grau i Jofré. Un altre llibre interessant és la monografia, de Ramon Ordeig i Mata, *L'Església de la Pietat de Vic*, publicada amb motiu de la commemoració del centenari de la Parròquia. Gairebé com a cloenda d'aquest any, cal destacar l'article del Dr. Miquel S. Salarich, «Els fets de l'any 1878» (*Ausona*, 30-XII-78), que ressenya les dades més importants ocorregudes aquell any, dins la seva línia de cronista del XIX vigatà.

1 9 7 9

Durant el mes de febrer fou distribuït el volum dotzè de la Gran Enciclopèdia Catalana, que inclou informació sobre l'astrònom vigatà Josep Pratdesaba. El volum anterior, l'onzé, porta l'article «Osona», escrit per l'historiador Antoni Pladevall.

El dia 2 de març, a la llibreria La Tralla, Josep M.ª Carandell va presentar *Poemes i cançons*, de l'Ovidi Montllor.

La Fundació Jaume Bofill ha publicat *La producció editorial a les àrees lingüístiques restringides: el cas català*, estudi sociològic, del qual són autors Antoni M. Güell, de l'Escola Superior d'Administració i Direcció d'Empreses, i el vigatà Modest Reixach, de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona.

Dins la col·lecció que l'empresa vigatana de la pell Colomer Munmany, S.A. publica anualment, ha aparegut el llibre *Artesania de la pell en la antiga Persia*, de Sylvia A. Matherson. Estudi exhaustiu que ha estat editat, simultàniament, en castellà i en anglès.

El dia 23 de març, a la llibreria La Tralla, tingué lloc la presentació de la novel·la *Les closes*, de la vigatana Maria Angels Anglada, Premi Josep Pla 1978. L'acte estigué a càrrec de Núria Albó i de Maria-Mercè Miró, que parlaren de l'autora i del llibre. Un animat col·loqui, protagonitzat per la novel·lista, posà el punt final a la interessant sessió.

Estimada Marta, de Miquel Martí i Pol, amb pròleg del mateix autor, és un nou llibre de poemes que recull tres plecs de poesies, «Set poemes d'aniversari», «Cap foguer» i «Estimada Marta». Aparegué el dia de Sant Jordi dins edicions El Mau.

El dia 27 d'abril, a la llibreria La Tralla, fou presentat el llibre de Francesc Llorens *Cançons de Tristor i d'Esperança*.

Antoni Pladevall va presentar, a l'Orfeó Vigatà, el dia 5 de maig *La catedral romànica de Vic* de Xavier Barral i Altet, amb suport d'edicions Artestudi i del Patronat d'Estudis Ausonencs.

El dia 9 de maig se celebrà la presentació, a La Tralla, del llibre de Segimon Serrallonga, *Poemes 1950-1975*. Durant l'acte parlà el catedràtic de literatura catalana Dr. Joaquim Molas, que va emmarcar el poeta i la seva generació, amb trets definitius i magistrals. Seguidament, l'autor ens donà algunes pistes per a entendre la gènesi de la seva poesia.

Anton Carrera va presentar a La Tralla, el 18 de maig, el llibre de poemes *Les gestes essencials*.

Ha estat distribuït el número sisè de la revista de poesia «Reduccions». Inclou, entre altres textos, poesies de Joan Oliver i una traducció d'Ovidi d'en Jaume Medina.

La ressenya de «La Garba Montanyesa» («Ausona» 2-VI-79), del Dr. Miquel S. Salarich, remarca la importància d'aquesta primera antologia poètica vigatana i estableix una relació entre la data de la seva publicació,

centenari de la beatificació de St. Miquel dels Sants, (1879) i enguany, que se n'escau el segon centenari.

El número del mes d'abril de «Serra d'Or» publicava un article de l'historiador Antoni Pladevall i Font, «El doctor Eduard Junyent i la seva obra cabdal: el Museu Episcopal de Vic».

M. M. M.

ARTISTICA

AUSART. — Aquesta sala rebé, durant la segona quinzena de març, una col·lecció de pintures a l'oli degudes a l'artista Molet Vila. La seva temàtica fou de Vic, Rupít, Pruit, etc. Llocs que continuen oferint inesgotables motius artístics.

Del 31 de març al 13 d'abril Isern-Puntí hi exposà una col·lecció d'olis, de paisatges d'Osona, flors i bodegons. Obra molt completa i millorada en la tècnica i en l'expressivitat.

Del 14 al 27, Falcó Güell hi presentà una col·lecció d'olis de temàtica marinera, composicions de figura i paisatge. El seu tema constant són els infants jugant a la platja o enmig de l'aigua transparent; s'obsessiona pels reflexos i la força dels elements atmosfèrics.

Planas Campdepadrós hi exposà, del 15 al 25 de maig, aquarel·les i olis; el catàleg era compost per marines de la Costa Brava, Maresme, Costa Daurada; paisatges i carrers típics de la Garrotxa. La seva obra és fruit de bon treball i penetrant observació.

Grassot hi presentà posteriorment una important exposició d'apunts i dibuixos. El seu dibuix és ràpid i decidit en el traçat; en els apunts s'hi troba l'home enamorat de les circumstàncies marineres, que tan bé reprodueix.

GALERIA CLARIANA. — Del 24 de març al 5 d'abril A. Vilà Cañellas hi exposà una col·lecció de dibuixos al llapis carbó. Són retrats de molts personatges de la nostra ciutat. Conformitat d'expressió, equilibri d'ombres i clars acrediten l'artista en el bon art del dibuix.

Manuel Cusachs hi exposà dibuixos i escultures. La crítica l'ha vist com l'artista que posa vitalitat a les seves obres un impuls que és resultat d'una gran observació intuïtiva, sensacional; un art real i espontani. La presentació es degué al Dr. Antoni Comas i Pujol, catedràtic de Llengua i Literatura Catalanes de la Universitat de Barcelona. El programa anava acompanyat de diverses reproduccions escultòriques.

Del 21 d'abril al 4 de maig, Josep Traité presentà una mostra d'aquarel·les i figures de terra cuita; tot és fruit d'un home lliurat absolutament a l'art.

Josep Moxardó hi portà una mostra de pintures, del 5 al 18 de maig; artista jove, però amb un historial ple de merescuts estudis a la seva obra important.

Angels Vila, de 19 de maig al 2 de juny, una col·lecció de pintures amb temàtica de retrats, paisatges i un tema preferit: els cavalls; una gran sensibilitat i harmonia regeixen tota la seva obra.

CAIXA D'ESTALVIS DE MANLLEU, SOTS-CENTRAL DE VIC. — El Consell Administratiu d'aquesta entitat econòmica de Manlleu, amb una sots-central prou acreditada a la nostra ciutat, va acordar de donar el nom de monsenyor Eduard Junyent i Subirà a la Galeria d'Art que la dita Caixa manté a la nostra ciutat. El fet es deu als mèrits concrets per l'il·lustre finat com a col·laborador i membre de la Comissió delegada local de la Caixa i també per la seva destacadíssima personalitat com a historiador, arxiver de la ciutat i conservador del Museu Episcopal. L'acord es prengué el 8 de març de 1979.

Del 12 al 26 de març hi exposà una col·lecció de pintures a l'oli i dibuixos l'artista barcelonina Carme Nonell, emparentada amb un nom ben prestigiós dins de l'art català. La seva obra es troba en molts museus d'Espanya i d'Europa.

Manuel Musachs hi presentà una selecta mostra de dibuixos i escultures en diversos materials. La seva obra ha estat qualificada com d'existència bategant, d'un impuls ben espontani en les seves escultures i dibuixos... d'un gran realisme, però també d'un profund simbolisme.

Durant la primera quinzena d'abril, coincidint amb les festes del Mercat del Ram i els seus actes culturals, Josep Rosés hi exposà una magnífica col·lecció de dibuixos a la ploma, reproduccions de 14 obres de Josep M.ª Sert, les primeres que havien decorat la catedral i que foren destruïdes l'any 1936. És un treball de benedictí, ja que cada una li ha costat unes dues-centes cinquanta hores de delicat treball. Hi havia també algunes reproduccions d'obres clàssiques. És l'honor del treball ben fet. El programa incloïa una presentació deguda a Mn. Antoni Pladevall, historiador i professor d'història a la Facultat de Teologia de Barcelona. L'estímul de fer aquesta obra es deu a una consulta a Mons. Eduard Junyent, que animà el dibuixant a fer aquesta reparació moral a l'insult fet a l'il·lustre artista de fama universal, que fou Josep M.ª Sert.

Del 5 d'abril al 13 de maig, una exposició col·lectiva de nou artistes que promouen una exposició itinerant per les sales d'art que té la Caixa d'Estalvis Comarcal distribuïdes per la comarca: Manlleu, Roda de Ter, Tona, Vic i Sant Quirze de Besora.

Susort, base de naixement, barceloní des de molts anys, i ara domiciliat a la nostra ciutat, del 15 al 23 del mateix mes, presentà una col·lecció d'esmalts en aram, obra de filigrana de dibuix, viu colorit i temàtica molt variada.

S. Altarriba hi exposà, del 19 de maig al 2 de juny, uns temes dedicats a la figura femenina (olis i ceres); homes de la muntanya, paisatges, animals i flors... amb la tècnica de l'oli. La seva obra és vertaderament de les que no esquiven cap de les exigències estètiques.

Aquesta mateixa sala rebé, del 3 al 10 del mateix mes, la nombrosa exposició de treballs escolars dedicats a l'homenatge a la vellesa. Es donaren molts premis, distribuïts segons límits d'edat, que s'havien assenyalat.

LA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS PER A LA VELLESA. — Hi tingué lloc, dels dies 3 al 10 de juny, l'exposició de fotografies, segons convocatòria, d'homenatge als nostres vells. Es donaren importants premis. La col·laboració no fou tan nombrosa com en anys anteriors.

LLIBRERIA I SALA D'ART «LA TRALLA». — Durant la primera quinzena de març hi exposà l'artista Esther Boix, que presentà una col·lecció de dibuixos i pintura.

Del primer d'abril al 15 del mateix mes hi exposaren un grup de ceramistes i un gravador, en total una col·lectiva de set artistes.

La primera quinzena de març ocupà la sala una exposició simultània de dues artistes: Conxita Giol, amb una col·lecció de ceràmiques, de formes allargades, funcionals, esveltes i lleugeres, amb austeritat d'ornamentació, i Núria Ramon, amb una col·lecció de flors seques, amb gust de selecció i molta traça de construcció i distribució.

Del 9 al 22 de juny, Roser Cartix oferí una col·lecció de «collages», amb molt treball de construcció, base de variant cromatisme.

HAN EXPOSAT A FORA

Durant la primera quinzena d'abril ha exposat a León, a Galería Bernesga, en Josep Pagespetit. Foren molt elogiats els seus dibuixos aquarellats, de molt variada temàtica. Li féu la presentació en Joan Suñol, que digué d'ell que, en la seva obra, ofereix tota la seva veritat lírica en paisatges i racons rurals... amb una gran pulcritud de factura i accentuada harmonia de color.

Del 10 al 23 de març en Fidel Bofill exposà al Palau Caramny, galeria d'art de Girona. Del 16 de març al 6 d'abril, a la Galería Estudio de San Sebastián. La crítica ha continuat rebent bé la seva obra, forta de colorit, obres que poden definir-se com una vibració continuada, rítmica, plàcida i exaltada en la gamma de colors que registra l'autor...

Brugulat exposà a Mallorca, on foren molt ben rebudes unes ceres que li han merescut la mateixa acceptació que els seus olis. Té compromís a la mateixa sala per a la temporada vinent.

Exposà a Roda, Sala d'Art de la Caixa de Pensions, en J. Solà; la seva obra continua essent ben acceptada per la seva gràcia i expressivitat.

R. H.

MUSICAL

Cal començar amb l'extraordinari concert de l'Orfeó Vigatà dins les festes del Mercat del Ram, en homenatge al molt honorable President de la Generalitat de Catalunya, acompanyat de la seva distingida esposa, en la seva visita a la ciutat i al local social de l'Orfeó.

El 7 d'abril, a les 6'30 de la tarda, el teatre-auditori de l'Orfeó Vigatà presentava un aspecte d'entusiasme entre el nombrós públic. El concert anà a càrrec de l'Orfeó Vigatà, dirigit pels mestres Mn. Ramon Vidal i Pere Bañon, de l'Orfeó de Cantonigròs, dirigit per en Josep M.ª Busquets, i de la Coral Esplai de Roda de Ter, que dirigeix Xavier Baurier. El programa fou de cançons catalanes, amb introducció de «La Sardana de la Pàtria», de Morera, a petició del mateix President de la Generalitat.

La Cobla Genisenca, de Taradell, interpretà les sardanes «Un bell somni», de Santiago, «El foc de Castelló», d'Agramunt i el poema simfònic «Puigjoliu», de Serra. A la tercera part, coristes i cobla interpretaren conjuntament el «Cant de la Senyera», de Millet; «La Balanguera», de Vives; «La Sardana de les Monges», de Morera; «Mainada», de Pérez Moya, i «Els Segadors» de Viader. Fou una gran jornada polifònica. A l'Honorable Sr. Tarradellas, se li féu lliurament d'una placa commemorativa d'aquesta visita.

Amb motiu del Mercat del Ram, la Coral Canigó donà un concert a la Sala de la Columna, el diumenge, a les 9 del vespre. La primera part fou de polifonia religiosa; la segona, de música popular catalana i d'altres països. Cal destacar «L'estudiant de Vic», amb harmonització de M. Oltra, estrena dedicada especialment a la citada coral. Dirigien Enriqueta Anglada, Jaume Bardolet i Benet Camps.

El 22 d'abril, a la mateixa Sala de la Columna, es presentà, amb el suport de Joventuts Musicals, delegació de la nostra ciutat, el cor de cambra «Música Ficta» dirigit per Josep Prats. Aquest cor de cambra va encetar les seves activitats el 1970. És una agrupació d'aficionats, però que té ja un gran prestigi. Es dedica també a interpretacions monogràfiques: un sol autor, una escola, una època concreta. Comprèn polifonia estrangera, barroca, romàntica i contemporània. Porta ja un llarg historial de concerts donats a diverses poblacions, i fou invitada especialment a la passada Setmana de Música Religiosa de Barcelona.

El mateix dia, a la tarda, a l'auditori de l'Orfeó Vigatà, es donà un excellent concert a càrrec de l'Estol d'Infants de l'Orfeó Atlàntida, l'Escolania del col·legi Balmes de l'Escola Pia i l'Orquestra d'Acordions, tots de Barcelona. Aquesta orquestra fou fundada l'any 1949 per Pepita Sallés. Ha donat concerts arreu de Catalunya i en diverses nacions europees. Actualment la dirigeix Pepita Perelló Sallés, que a més, realitza una gran tasca pedagògica.

L'Estol d'Infants de l'Orfeó Atlàntida fou creat l'any 1965 i és un bon planter i una promesa per al mateix Orfeó. Aquest estol té ja un bon nivell musical.

L'Escolania del col·legi Balmes fou fundada l'any 1946; s'ha presentat arreu de Catalunya; des del 1952 col·labora en el Gran Teatre del Liceu. El seu mestre és Antoni Coll i Cruells, pianista i dedicat a la formació coral; director de l'Orfeó Atlàntida, fundador i director de l'Escolania, iniciador d'empreses culturals i assessor musical de la Federació Catalana de *Pueri Cantores*.

El 21 d'abril, «l'Olivera» dedicà a les persones de la tercera edat un concert a càrrec de Josefina Lupiáñez, soprà, i Anna Arumi, acompanyant al piano. Fou un excel·lent programa clàssic i popular, nacional i estranger. Es donà a la biblioteca popular «Jaume Balmes», patrocinat per la Caixa d'Estalvis de Catalunya. Els vells hi gaudiren molt i aplaudiren mescuradament les dues excel·lents concertistes.

El 27 de maig, a les 9 del vespre, a la Sala de la Columna de l'Ajuntament de Vic, organitzat per la Coral Canigó, amb la col·laboració de Joventuts Musicals, es presentà a la nostra ciutat la Coral Lai de Molins de Rei, que donà un magnífic concert de cançons populars, pròpies i estrangeres, cantades en la seva pròpia llengua per no perdre del seu contingut artístic. Han treballat moltes obres en conjunt, però també en petits grups, cosa que permet interpretacions amb més variants. El programa s'amplià amb cançons del segle XVI, d'autors anònims, etc. Cal destacar el bon conjunt, l'afinació i el bon gust interpretatiu.

A Folgueroles, el 20 de maig, es celebrà una vegada més la «Festa a Verdaguer». El programa va ser format per una missa a l'església parroquial; el II Concurs de flors boscanes; recital de poesies de Miquel Saperas, mort recentment i gran amic del poble i de tot el que és verdaguerià, i un magnífic concert a càrrec de l'Orfeó Gracienc, que celebra actualment el 75.è aniversari de la seva fundació. Una nombrosa agrupació polifònica que té un gran prestigi musical, amb més de mil cinc-cents concerts, entre aquí i a l'estranger, i la gravació de 23 discos amb totes les especialitats del seu repertori.

Per trenta-sisena vegada, l'Orfeó Vigatà ha celebrat, el passat 27 de maig, el tradicional Aplec de Sant Miquel a Puiglagulla, amb devots actes religiosos i selectes actes populars. Cal destacar la missa al santuari i l'ofrena de ramells, el concurs de dibuix i pintura, el concert polifònic a l'interior del santuari, els jocs i l'audició de sardanes, així com el veredict i repartiment dels premis del VI Concurs de dibuix i pintura.

Cal també fer esment de la invitació que l'Orfeó Vigatà i col·laboradors havien rebut per a actuar al Palau de la Generalitat de Barcelona, on l'Honorable Tarradellas volia sentir novament el concert que se li havia ofert aquí pel Mercat del Ram. El concert, assenyalat per al 24 de maig, hagué d'ajornar-se per indisposició del Sr. Tarradellas.

R. H.